

KJAK

Tivoli og list

Tvørlig og fløkt ólavsoðkuframsýningin 2014

Malan Marnersdóttir

Ólavsoðkuframsýningin 2014 er eins í 2013 samansett av innbodnum og innsendum verkum, og tað er aftur í ár Kinna Poulsen, ið hevur skipað fyri. Ársins ólavsoðkuframsýning líkist eisini henni í fjør. Tað er týðiligt at síggja, hvørji tey innbodnu verkini eru og tey innsendu, og virðingin fyri teimum fyrru er størri enn fyri teimum, ið sendu inn.

Verkini hjá teimum innbodnu eru hongd upp sum á savns- og gallari-framsýningum. Tey hanga uttan nakra aðra miðlan enn við einum nummarið, sum vísir til mynda-skránna. Virðandi glopp millum verkini, størri glopp millum verk eftir eitt listafólk og verk eftir eitt annað. Men tá ið tað kemur til tey flestu av teimum innsendu verkunum, so eru tey hongd so tætt saman og sett í eitt høpi at illa fæst eyga á tey hvørt sær. Tey innsendu verkini eru við øðrum orðum sett í eina miðlandi rammu, ið metir tey skeivan vegin. Í roynd og veru eru hetta kanska verk, sum fyriskiparin annars hevði havnað?

Stóri salurin

Í Listaskálanum eru summir veggir týðningarmiklari enn aðrir. Eitt nú ber veggurin, sum ein sær fyrst, ein kemur inn, prísinn. Tað er veggurin, sum skildrar stóra salin sundur. Á hesum veggi hongur í ár ein røð av ónevndum steinprentum eftir danska lista-mannin Claus Cartensen. Á vegginum vinstrumegin hanga triggir málningar við sama málindahátti og nokk so líkum motivum eftir Rannvá Kunoy. Teir hava heiti við politiskum broddi, ið nemur við almenn viðurskipti. Viðvíkjandi miðlan, so hevði tað verið hent við eitt sindur fleiri upplýsingum um summi av verkunum, sum heiti eru heldur krýptisk. Eitt nú eitur ein av málningum hjá Rannvá Kunoy Pentobarbital, sum er heiti á sterkum doyvingarevni. Hetta søgdu eini læknahjún fyri mær og tóktust samstundis missa hugin at keypa.

Næst Rannvá Kunoy hanga kollasjur á lørift eftir Tórodd Poulsen við eyðkend-um tóroddskum dupultum heiti “Mynda-bílæt” við smátekningum, krutli og notatlepum.

Á vegginum vinstrumegin hurðina inn í video- og fyrilestrarsalin hanga trý steinprent við meira og minni greiðum politiskum boðskapi. Eitt eftir Hansinu Iversen við heitinum “Við love skuldu vit land byggja”, sum er ein viðmerking til okkara egna landsstýri. Hesa myndina fært tú útlýggjaða

sum atgongumerki við myndaskránni á baksíðuni. Við síðuna av Hansinu hongur eitt steinprent afturat eftir Cartensen, ið bonkskliga sigur “Miðfing-urin til Miðflokkin” og so eitt eftir Jóhan Martin Christiansen við heitinum B-A-D-H.

Hetta er tað tú sært í stóra sali standandi uppi á balkongini.

Balkongin

Sum mótvækt til politisku boðskapirnar niðri í salinum er balkongin halgað meira almennum myndeinum og eldri listafólkum. Prent eftir Janus Kamban, sála, eru eygnafragd á øllum endavegginum á balkongini, eins og yndisliga kynstrigar vatnlitamyndir eftir Bárð Jákupsson eru ein langur bordi eftir vegginum, sum vendir út móti forhøllini. Sum eitt punktum við dyrnar út í forhøllina hevur Randi Samsonsen fingið pláss til trý djórv alternativ, broderað og heklað verk við bummullardúkum og trillutráð.

Poesi millum hurð og trappu

Komin so langt hevur tú snarað runt um teg sjálva úti við balkongkantin. So fert tú oman trappuna og fært eyga á ein finan vegg, har tað hanga tvey poetisk verk. Annað verkið er ber orðlist. Sissal Kampmann hevur handskrivað eina yrking á so stórt pappírsark, og orðlistin er vorðin ítøkilig mynd. Við síðuna av henni

hongur líka stórt pappírsark við eini finligari tekning av einum Mads, sum Eir Nolsøe hevur teknað. Hesin veggurin millum trappuna niður í kjallaran og hurðina inn í video- og fyrilestrarsalin riggar væl.

Tivoli

Men komin oman á betonflísarnar og farin til vinstru og verður tú rættiliga bilsin, tí nú uppletist ein sjón, ið mest av øllum líkist einum tivoli. Hesin tanki fær stuðul, tá ið tú hyggur nærri, samanbert við skránnu og sært, at postkort av landsløgum, dukkum og fólkum í føroyskum klæðum o.t. eftir Ásmund Poulsen sum eitt reklamuneonljós gongur upp og niður gjøgnum upphangingina. Ásmundur Poulsen var faðir Kinnu, og hon gjørdi herfyri eina minningarframsýning við fotomyndum hansara í Steinprenti. Postkortini eru sett sama í setningin: Eg elski teg. Inni millum postkortstavrinar eru tey flestu innsendu verkini hongd. Innsendararnir Anita Køtlum, Anna Mari Dam, Anna Malan Jógvansdóttir, Beinta Gaard, Birita Poulsen, Durita Dam, Finleif Mortensen (sum er í holt við at taka seg nógv fram), Ingunn Danielsen, Jákup Lervig, Lydia Nielsen, Maigun S. Otthamar, Milja Hanusardóttir, Tove Jenny Brink, Vagnur Dam og Vígdis Petersen eru sett inn í hesa tivolirammu, og vandi er fyri, at eisini verk teirra eisini verða tivoli. Um tað er

ætlað ella ikki, skal eg ikki døma um, men tað kenst sum privat kroyst. Og hvussu ber tað til, at ein mynd eftir Bárð Oskarsson og tvær eftir Vígdis Petersen, ið bæði eru professionel, hanga her?

Aftanfyri

Í rúminum aftan fyri tann týðningarmikla vegg mitt í salinum hanga fleiri av frálíku eingla-tekningunum hjá Bárði Oskarsson. Er hann kortini ikki tivoli?

Her inni er eisini ein talandi installatió, sum Sámal Blak hevur gjørt, har tveir smáir figurar í føroyskum klæðum standa innilokað í einum glasílati, í eini ostaklokku, mitt á einum stórum Havnarkorti. Eins og ein av málningunum hjá Rannvá Kunoy er installatióin ein viðmerking til nationalism-una, sum ger um seg víða hvar. Eisini Elin Josefina Smith, Saga Kapna, Ludvík á Brekku, Anna Katrina Højgaard og Friða Matras Brekku hava ymiskliga áhugaverdar myndir í hesum sindur burturgoymda parti av framsýningini.

Forhøllin

Úti í forhøllini hongur kanska nakað at tí áhugaverdasta. Tað eru heilt nýggjar myndir eftir Hanna Bjartalíð, sum aftur er farin at gera myndir, ið hanga púra friðarligar á vegginum, men kollasjulíka samansetingin minnir um húsini, hann sýndi fram í Listasavninum fyrrárið. Tvær eita Mandjou, eftir fót-

bóltspælaranum Mandjou Keita frá Guinea?

Telja við ella ikki

Tá ið saman um kemur er ólavsoðkuframsýningin 2014 fjølbroytt, í støðum frálík og í støðum áhugaverd, men sanniliga eisini tvørlig og fløkt. Framsýningin reisir m.a. spurningin um leiklutin hjá fyriskiparanum. Við tivolivegginum hevur hon kannað sær verkini hjá óella sjálvlarðu listafólkunum og gjørt sær sítt egna við teimum Er tað endamálið við at skipa fyri framsýning? Ella eigur slík framsýning at miðla verkini á allari framsýningini soleiðis, at áskoðararnir fáa tey at síggja, njóta tey og kanska taka støðu til tey? Í sjónvarpinum segði Kinna Poulsen, at hon helt framsýningina vera inkluderandi. Tað veldst um, hvussu tað orðið skal verða skilt. Framsýningin umfatar nógv myndasløg og list á fleiri stigum, men hon setur tey so sanniliga á hvør sínar básar. Og millum tey innbodnu er ein frá felagnum Føroysk Myndlistafólk (listi við teimum er á www.lista-felag.fo). Tveir aðrir limir hava sent inn av sínum eintingum (tann listin er til skjals á www.mynd.fo). Og hvar hanga tey? Tvey teirra í tivolivegginum.

Men tað var eitt frálíkt hugskot at lata framsýningina upp við eini rimmar framfærslu, ið svaraði til politisku statementini hjá myndlistafólkunum.

Rív múrin niður í Palestina!

Tráin Petursson Nónklett

03/08-14

Stríðið millum Ísrael og Palestina hevur vart nógv

ár eftirhondini, og tykist ikki at fáa nakran enda. Ísrael hevur, síðani staturin varð stovnaður í 1948, yvirtikið meira og meira av palestinska økinum í Miðeystri. Í dag er Palestina vorið sera lítið og spjatt. Núverandi stríð fyriferst serliga í Gasageiranum, ið liggur út ímóti havið. Ísrael hevur gjørt stóran múr runt um økið. Hetta hevur m.a. við sær, at fólk ikki kunnu ferðast frítt, og at nógvir palestinar ikki fáa nóg góða

læknahjálp, vatn og sanitet.

Stríðið er harðnað seinastu tíðina í sambandi við, at triggir ísraelskir tannáringar vórðu dripnir á Vestara Áarbakka í juni. Ísrael gevur Hamas skyldina, og hevur sent rakett omaná rakett inn í Gasa fyrri at útruðda Hamasrørsluna, og at oyðileggja loyniligu tunlarnar hjá Hamas. Veruleikin er tó tann, at stórir meiriluti av teimum dripnu eru sivil fólk. Fleiri enn 1500 palestinar hava latið lív

seinastu vikurnar. Á ísraelsku síðuni hava uml. 65 fólk latið lív – meginparturin hermenn.

Støðan í Miðeystri er ræðandi. Atsóknirnar hjá Hamas kunnu ikki forsvarast, men mótálopini hjá Ísrael eru púra burturvið! Ísrael sendir rakettir inn í økir, har nógv fólk búgva. Og tey hava ongan møguleika at rýma, tí tey eru innibýrgd. Orkuverkið í Gasageiranum er hart rakt, og hetta hevur m.a. við sær, at sjúkrahúsini ikki fáa veitt

grundleggjandi tænastr, tí teimum vanta streym. Skúlar verða bumbaðir, og skúlabørn lata lív.

Føroyar skal viðurkenna Palestina sum stat

Fyrsta stig at skapa frið í økinum, er at fáa eina friðaravtalu í lag. Síðani er alneyðugt, at Palestina verður viðurkent sum statur og fær hertiknu landaøkini aftur. Føroyar eiga at taka virkið lut, og viðurkenna Palestina

sum stat. Tað hevur sera stóran symbolskan týðning, at vit stuðla kravinum hjá palestinska fólkinum og viðurkenna Palestina sum tjóð.

Tað er tíð uppá at enda harðskapinum í Gasageiranum, harímillum at ríva múrin niður, so at fólk aftur kunnu ferðast frítt í sínum egna landi.